

משטרת ישראל
אגף חקירות ומודיעין

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אח"מ
מספר: 300.12.042	תת-פרק: נעדרים ואלמונים	פרק: חקירות	
שם נוהל: הטיפול החקירתי בתינוקות נטושים אלמונים			תאריך פרסום: 07/08/2024
			תאריך תחילה: 07/08/2024
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

מספר נוהל ישן 03.300.042

1. כללי

- לחקירת עבירה של נטישת תינוק היבטים ייחודיים, אשר יש בהם כדי להשפיע גם על הטיפול העתידי בתינוק הנטוש, אם הוריו לא אותרו וזהותו אינה ידועה.
- הטיפול במציאת בית מאמץ לתינוק אלמוני נטוש מתחיל בשירות למען הילד רק לאחר שהמשטרה מסיימת את החקירה במסקנה כי לא ניתן לאתר את הוריו. לממצאי החקירה, כדוגמת פרטים המצביעים על דתו או מוצאו של התינוק, חשיבות רבה בהליכי הסדרת הטיפול בילד ואימוצו. ישנה חשיבות לסיום החקירה בזמן קצר ככל שניתן לצורך מניעת המשך הפגיעה בתינוק.
- נוהל זה מפרט את פעולות החקירה אשר יש בכוחן לסייע באיתור ההורים או בקבלת מידע אודותם, באופן שיתרום גם למתן טיפול מיטבי בתינוק על ידי גורמי הרווחה.
- נוהל זה עוסק רק בנטישת תינוקות שזהותם או זהות הוריהם אינה ידועה ולא בתינוקות שננטשו בנסיבות אחרות בהן הזהות ידועה.

2. הבסיס החוקי

- חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק").
- חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו – 1996.
- חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960.
- חוק אימוץ ילדים, תשמ"א-1981.
- פקודת המטא"ר 14.01.45 – "תפיסת חפצים הקשורים לעבירה והטיפול בהם".
- פקודת המטא"ר 04.01.01 – "מסירת ידיעות לציבור ולגורמי תקשורת".
- נוהל אח"מ מס' 300.01.185 – "הטיפול בצווי איסור פרסום משיקולים של טובת החקירה".

3. סעיפי העבירה הרלוונטיים

בסימן ו' לפרק י' לחוק קבועות מספר עבירות הנוגעות להזנחה ולנטישת ילדים ומושגחים. קביעת סעיף העבירה המתאים תיעשה בכל מקרה לגופו של עניין ועל פי נסיבותיו. להלן סעיפי העבירה הרלוונטיים:

א. סעיף 361 לחוק אוסר על אדם לנטוש או להשאיר, ללא השגחה ראויה, ילד **שטרם מלאו לו שש שנים** באופן המסכן את חיי הילד או באופן הפוגע או עלול לפגוע פגיעה ממשית בשלומו או בבריאותו.

ב. סעיף 363 לחוק (נטישת מושגחים¹) אוסר על הורה של מושגח לסרב לקבל את המושגח מידי מי שאינו מחויב לדאוג לצרכי חייו או להשאיר אותו בידי אדם שלא הסכים לדאוג לצרכי חייו. כן, הסעיף אוסר על הורה של מושגח לנטוש אותו. מאחר שסעיף 363 מחייב הורה **לקבל** לידיה את המושגח, הרי שהורה הנוטש תינוקו בבית החולים עובר עבירה לפי סעיף זה.

4. דגשים בחקירה

א. להלן רשימת דגשים אשר יש להתייחס אליהם בחקירת מקרה של תינוק אלמוני נטוש:

- 1) תיאור מדויק של המקום, השעה ונסיבות הימצאותו של התינוק;
- 2) תיאור מפורט של לבוש התינוק וכל פרט נוסף הנמצא בקרבתו;
- 3) תיאור ופרטים מזהים של מי שמצא או קיבל לידיה את התינוק;
- 4) תיאור מדויק של מי שמסר את התינוק, או נטש אותו – לבוש, סימנים היכולים להצביע על דת, מוצא, גיל, מראה חיצוני וכו';
- 5) פרטיו של כל עד רלוונטי;
- 6) אם התינוק נבדק על ידי רופא לאחר שנמצא יש לציין זאת, בנוסף, יש לציין האם לדעת הרופא התינוק נולד בבית החולים או לא, ולקבל ממנו כל מידע רלוונטי נוסף. יש לקבל מהרופא סיכום בדיקה בכתב.

ב. יש לתפוס ולשמור כל דבר הנמצא בצמוד לתינוק בעת הימצאו, כדוגמת: הבגדים שלבש, שמיכה, פתק, צמיד בית חולים וכו'. בתום הטיפול בתיק המשטרתי, יש לפעול להעברת מוצגים אלה לידי השירות למען הילד במחוז בו נמצא (פרטי השירות מפורטים בנספח), בהתאם להוראות פקודת המטא"ר 14.01.45 – "תפיסת חפצים הקשורים לעבירה והטיפול בהם". לפריטים אלה, החשובים לשלב החיפושים הנוגעים לזיהויו של התינוק על ידי המשטרה והרשויות באופן מיידי, עשוי להיות ערך מיוחד ככל שהוא יבקש בעתיד לקבל מידע כלשהו אודות זהותו, בנוסף לנסיבות נטישתו.

ג. בדיקת דנ"א – בהתאם לסעיף 14 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו – 1996, בהעדר אפוטרופוס או הסכמת הורים, על הממונה על החקירה לפנות לבימ"ש בבקשה למתן היתר לביצוע חיפוש חיצוני בגוף במעמד צד אחד. מטרת הבדיקה היא לנסות ולאתר את זהות הורי התינוק או בני משפחה. בבקשה יפורטו נסיבות המקרה, ויודגשו הטעמים לביצוע הבדיקה, ביניהם טובת הקטין, חשש לשלום ההורים או חשדות אחרים.

¹ סעיף 362 לחוק העונשין מגדיר "מושגח" כקטין שלא מלאו לו 16 שנים או כקטין שמלאו לו 16 שנים / בגיר שאינם מסוגלים לדאוג לצורכי חייהם.

ד. כאשר מדובר בתינוק שננטש על ידי הורה/יו בבית החולים או במוסד אחר, ומסיבה כלשהי הוא בגדר אלמוני, יש לבדוק גם את הפרטים האלה:

- (1) שפת ההורה;
- (2) מצבו הנפשי של ההורה;
- (3) האם מישוהו בא לבקר את ההורה;
- (4) מאפיינים חיצוניים של ההורה;
- (5) מאפיינים רפואיים של ההורה;
- (6) כל מידע רלוונטי נוסף שבאפשרותו של בית החולים לספק.

ה. **החקירה לעניין איתור הוריו של תינוק נטוש ואלמוני צריכה להיעשות באופן דיסקרטי ורגיש.** יש להניח כי אדם שננטש תינוק, נתון במצוקה קשה וייתכן שבנסיבות מסוימות, ההורה הנוטש אף נתון בסכנת חיים.

ו. **פרסום המקרה ונסיבותיו – בנוסף לאמור בפקודת המטא"ר 04.01.01 - "מסירת ידיעות לציבור ולגורמי תקשורת" אין לפרסם מקרה ונסיבותיו של תינוק נטוש ללא היוועצות ותיאום עם עו"ס לחוק הנוער במחוז בו נמצא התינוק, ובשים לב לאמור בפסקה הקודמת, ניתן לפנות לעו"ס לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960 על מנת להיוועץ עמו לגבי הדרכים להגן גם על ההורה הנוטש. כמו כן, יש לשקול הוצאת צו איסור פרסום במקרים בהם קיים חשש לסכנת חיים, בהתאם לנוהל אח"ם מס' 300.01.185 - "הטיפול בצווי איסור פרסום משיקולים של טובת החקירה".**

ז. **יש לעדכן קצין נפגעי עבירה ומשפחה מחוזי על אודות קיומו של מקרה נטישת תינוק אלמוני ועל ההתפתחויות בתיק החקירה.** יש לפעול לסיום החקירה בזמן קצר ככל שניתן.

ח. יש לעמוד בקשר במהלך החקירה עם עו"ס לחוק הנוער לצורך עדכון אודות התפתחויות בחקירה. בתום החקירה יש להעביר לעו"ס לחוק הנוער במחוז אישור בכתב על סיום החקירה, על ממצאיה וכן את מוצגי התיק.

משרדי השירות למען הילד

משרד ראשי – מגדלי הבירה, רח' ירמיהו 39, ירושלים. טל': 02-5085610/1

מחוז ירושלים – מגדלי הבירה, רח' ירמיהו 39, ירושלים. טל': 02-5085303

מחוז תל אביב – רח' קיבוץ גלויות 106, ת"א. טל': 072-3740530/1

מחוז חיפה והצפון – רח' חסן שוקרי 5, חיפה. טל': 072-3744340

מחוז דרום – רח' התקווה 4, באר שבע. טל': 08-6264930/1/2